

پیش نیازهای حمایت از تولید ملی و صادراتگرا

دکتر مهدی فتح اله، رییس موسسه مطالعات و پژوهش های بازرگانی

جهان صنعت

برنامه ریزی برای تحقق تولید صادراتی با توجه به اینکه سال ۹۱ به عنوان سال حمایت از تولید به عنوان محور اصلی ماموریت های ارکان نظام به خصوص وزارتخانه جدیدالتأسیس صنعت، معدن و تجارت از سوی مقام معظم رهبری مطرح شده است، مبین آرمان مشترکی است که نیازمند پیش بینی الزامات و رفع موانع پیش رو جهت محقق سازی این هدف می باشد. لذا تلاش شده در این نوشتار دیدگاه هایی برای حمایت و صیانت از تولید از منظر متولیان امر و اعمال حاکمیت تولید به خصوص تولید ملی صادراتی مطرح گردد که به اجمال مورد اشاره قرار می گیرد.

وزارتخانه صنعت، معدن و تجارت به عنوان دستگاه متولی حمایت از تولید در کشور اعتقاد دارد که علاوه بر توجه و توسعه سرمایه های اجتماعی و اعتمادسازی بین ارکان و دست اندرکاران تولید و تجارت بر توسعه فناوری تولید و نظام های تولیدی و تجاری تمرکز کند.

تحقق تولید ملی که در سال جاری مورد تاکید قرار گرفت فرایندی اثر بخش و ارزش آفرین است و تا حدود زیادی به توسعه و تقویت مهارت ها و شایستگی های انسانی و نیز نگرش های مدیریتی متولیان امر و صاحبان کسب و کار مربوط می شود. لذا ضروری است کلیه ارکان دولت و دستگاه های متولی برنامه های مناسبی برای توسعه و توانمندسازی نیروی کار و سرمایه های اجتماعی در کشور فراهم کنند و زمینه تغییر نگرش مدیران بنگاه ها و دستگاه های دولتی و خصوصی را نسبت به موج جدید تولید ملی آن هم به صورت صادراتگرا فراهم و تعامل دولت و بخش خصوصی را بیش از گذشته گسترش دهند.

از جانب دیگر باید توجه داشت که حمایت از تولید و محقق سازی موج جدید تولید ملی صادراتگرا مستلزم رعایت سلسله ای از اقدامات است که منجر به تولید صادراتی می شود. آموزش، توسعه مهارت ها و توانمندسازی بنگاه ها از یکسو و بهبود فضای کسب و کار و زمینه سازی فرصت های مطمئن برای سرمایه گذاری از سوی دیگر هر کدام نیازمند اقدامات و برنامه های متعددی است که اجرای درست آنها، نه تنها امری تصادفی و مقطعی نیست، بلکه طرحی راهبردی و برنامه ای

مدبرانه است که باید توسط متولیان امر در چارچوب فرمایشات مقام معظم رهبری به اجرا گذاشته شود.

همچنین، اگر بخواهیم در تحقق هدف حمایت از تولید موفق باشیم، باید نه تنها در حلقه تولید بلکه در طول زنجیره تأمین تا توزیع، فروش و صادرات شایستگی‌های لازم را هم در دستگاه‌های حاکمیتی کشور و هم در بخش خصوصی و بنگاه‌های تولیدی و تجاری بوجد آوریم. مسلماً مدیریت این زنجیره از فرایندهای به هم وابسته، به مراتب گسترده‌تر و پیچیده‌تر از مدیریت حلقه‌های مجزا است. لذا شایسته است هم مدیریت و برنامه‌ریزی مناسبی برای زنجیره‌های تولید صادراتی تدارک دیده شود و هم توانمندی تک تک حلقه‌های تأمین، تولید و توزیع (فروش و صادرات) به نحوی افزایش یابد تا در جریان عملیات به دلیل ناکارآمدی و ضعف از هم گسیخته نشوند. لازم بذکر است تدبیر دولت مبنی بر ادغام وزارتخانه‌های بازرگانی و صنایع و معادن تدبیری بود که برای ایجاد هم‌افزایی و یکپارچگی میان تولید و تجارت و متعاقباً تولید صادرات گرا مطرح گردیده است.

بدیهی است تحقق آرمان تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی نیازمند یک نظام مدیریتی جدید است. چرا که عوامل اصلی موفقیت جهت کسب مزیت رقابتی پایدار آنهم در عرصه تولید و تجارت بین‌المللی و در شرایط رقابت شدید و تنگاتنگ بنگاه‌ها برای ارتقای تولید ملی صادرات‌گرا تفاوت‌های زیادی با نظام‌های سنتی مدیریتی تولیدی دارد که هدف آن صرفاً پاسخگویی به نیازهای داخلی است.

در خاتمه می‌توان گفت که حمایت از تولید با هدف تولید صادرات‌گرا بدون تردید یک نظام جدید مدیریتی است که در آن همه متولیان امر به خصوص وزارتخانه صنعت، معدن و تجارت به عنوان متولی کلیدی این امر تلاش می‌کند تا با اتخاذ سیاست‌های هدایتی و حمایتی موثر شرایطی را فراهم کنند تا بر اساس آن تولید محصولات و ارائه خدمات از لحاظ کیفیت، فراوانی، تنوع و مرزهای جغرافیایی کاملاً توسعه یابد و از نظر زمینه کاری کاملاً تخصصی و مبتنی بر دانش و در جستجوی شکار فرصت‌ها و کسب مزیت‌های رقابتی مستمر و جدید برای کشور باشند.